

Білецька Л.М.

кандидат юридичних наук, докторант

Міжрегіональної академії управління персоналом

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ВИМОГИ ДО СУБ'ЄКТІВ СТРАХОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Постановка проблеми. Страхування – є однією з найдавніших категорій соціально-економічних відносин між людьми, юридичними особами (суб'єктами господарювання). Щодо останніх, то господарська діяльність особливо пов'язана з певними ризиками і основне призначення системи страхування полягає у розподілі, перерозподілі цих ризиків. У зв'язку з ризиковим характером страхування, надзвичайно важливим є формування та додержання вимог до страховиків, що забезпечить захист майнових інтересів суб'єктів господарювання.

Багатовіковий досвід, набутий світовою практикою щодо формування вимог до створення страхового підприємництва, заслуговує детальної уваги, критичного осмислення і продуманого використання в українській практиці. Кожна країна формує власні, властиві лише їй основні вимоги до формування та функціонування страхового підприємництва. Їх формулюванню та обґрунтуванню присвячена дана наукова стаття.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Характеристика сучасних тенденцій розвитку систем страхування, ринку страхових послуг перебувала і перебуває у полі зору низки відомих вітчизняних як теоретиків, так і практиків. Серед них У. Івасечко, М. Скидан, Н. Кудрявська, В. Мачуський, Н. Пацурін, В.Надбон, Н.Мокрицька та ін.

Результати такого роду аналізу в умовах ринкової економіки представлялися на сторінках вітчизняних фахових журналів. Проте однією з найважливіших проблем залишається проблема вдосконалення розуміння

вимог до створення та функціонування страхового підприємництва, комплексне системне дослідження відповідних проблем.

Метою статті є аналіз нормативно-правових вимог до суб'єктів страхового підприємництва для подальшого правового забезпечення системи страхування, в т.ч. і з урахуванням закордонного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Страхування – є однією з найдавніших категорій соціально-економічних відносин між людьми, юридичними особами (суб'єктами господарювання). Щодо останніх, то господарська діяльність особливо пов'язана з певними ризиками і основне призначення системи страхування полягає у розподілі, перерозподілі цих ризиків. Тим самим підтримується стабільність, рівновага у здійсненні зазначеної діяльності, захист майнових інтересів суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Характеристика сучасних тенденцій розвитку систем страхування, ринку страхових послуг перебувала і перебуває у полі зору низки відомих вітчизняних як теоретиків, так і практиків. Серед них У. Івасечко, М. Скидан, Н. Кудрявська, В. Мачуський, Н. Пацурін, В.Надбон, Н.Мокрицька та ін.

Результати такого роду аналізу в умовах ринкової економіки представлялися на сторінках вітчизняних фахових журналів. Проте однією з найважливіших проблем залишається проблема визначення і правового закріплення нормативно-правових вимог до суб'єктів страхового підприємництва, комплексне системне дослідження цих категорій.

Метою статті є аналіз нормативно-правових вимог до суб'єктів страхового підприємництва, організації страхового підприємництва в т.ч. і з урахуванням закордонного досвіду для використання у вдосконаленні правового регулювання відповідних категорій.

Виклад основного матеріалу. Термін «страхування», на думку західних філологів, має латинське походження. В його основі – слова «securus» і «sine cura», які означають «безтурботний». Отже, страхування відбиває ідею застереження, захисту та безпеки. У багатьох слов'янських мовах, у тому числі й в українській, виникнення терміну «страхування» пов'язують зі словом «страх» [1]. У фаховій літературі етимології слова «страхування» також приділено значну увагу. Проте єдиної думки з цього питання не існує. Аналіз визначень поняття «страхування» показує, що кожне з них уточнює або доповнює попередні, залишаючи без змін їх основу.

Офіційне тлумачення цього терміну наведено в Законі «Про страхування»: «Страхування – правовідносини щодо захисту страхових інтересів фізичних та юридичних осіб (страховий захист) при страхуванні ризиків, пов'язаних із життям, здоров'ям, працездатністю та пенсійним забезпеченням, з володінням, користуванням і розпорядженням майном, з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі, у разі настання страхових випадків, визначених договором страхування, за рахунок коштів фондів, що формуються шляхом сплати страхувальниками страхових премій (платежів, внесків), доходів від розміщення коштів таких фондів та інших доходів страховика, отриманих згідно із законодавством» [2].

Згідно Стаття 352 Господарського кодексу України «Страхування у сфері господарювання» [3], страхування - це діяльність спеціально уповноважених державних організацій та суб'єктів господарювання (страховиків), пов'язана з наданням страхових послуг юридичним особам або громадянам (страхуваль-

никам) щодо захисту їх майнових інтересів у разі настання визначених законом чи договором страхування подій (страхових випадків), за рахунок грошових фондів, які формуються шляхом сплати страхувальниками страхових платежів (п.1 ГКУ).

Цінність нормативного визначення страхування визначається ступенем повноти і достатності вимог до нього, які мають юридично закріплюватися. Слід зазначити, що не у всіх країнах термін «страхова діяльність» визначено на законодавчому рівні. Це зробили, зокрема, США, Нідерланди. У інших країнах дане поняття пояснюється наукою, рішеннями правосуддя чи практикою. Для країн ЄС поняття «страхова діяльність» було визначено у додатку до відповідних Європейських директив списком видів діяльності, які характеризуються як страхування. Під суб'єктом страхового підприємництва страхове законодавство ЄС розуміє суб'єкт, що здійснює страхування у відповідності із офіційним дозволом, отриманим від державних органів. В країнах-членах ЄС розроблені спільні засади щодо створення та функціонування суб'єктів страхового підприємництва, які можна інтерпретувати як вимоги до цих суб'єктів. Це: 1) свобода створення філій всередині країн-членів співтовариства; 2) свобода розповсюдження страхових продуктів у межах співтовариства для будь-якого його члена без обов'язкового відкриття філій; 3) чесна конкуренція на добросовісних та рівних умовах; 4) неможливість використання заборонених елементів конкуренції.

Незважаючи на певну уніфікацію вимог та правил щодо здійснення страхового підприємництва, кожна країна має різну організаційно-функціональну структуру його суб'єктів. Нині країни, що входять до ЄС, поетапно усувають розбіжності у законодавстві, але при цьому зберігають свої національні особливості. Як правило юридично закріплюється, що для здійснення страхового підприємництва необхідно: 1) виконувати вимоги щодо відповідного обсягу капіталу та розміру гарантій-

ного фонду; II) мати ліцензії; III) створюватися у визначених організаційно-правових формах. I. Для здійснення страхової діяльності її суб'єкти мають мати відповідний обсяг капіталу, мінімальний гарантійний фонд, а також (у деяких країнах) – обсяг депозиту (їх розміри залежать від пропонуванних видів страхування): - фіксованого (для іноземних страховиків, які працюють на фінансових ринках Бельгії, Чехії, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Швеції, Великобританії); - змінного (для страхових компаній деяких штатів США, для іноземних страховиків Швейцарії, США, Португалії). У кожній країні встановлюються свої конкретні вимоги до величини статутного капіталу страхової компанії. Завжди найвищі вимоги до розміру капіталу стосуються страхових компаній життя. До прикладу, серед країн Європейського Союзу вимоги є такими: в Естонії мінімальний обсяг статутного капіталу для страхових компаній життя встановлений у розмірі 0,7млн. дол., для страхових компаній, які здійснюють ризикові види страхування відповідно 0,3 млн. дол.; у Чехії статутний капітал для страхових компаній життя, встановлений на рівні 2,5 млн. дол., 1,5-8 млн. дол. – для страхових компаній, які здійснюють ризикові види страхування, для перестраховання розмір капіталу – 35 млн. дол. Розмір гарантійного фонду у країнах ЄС залежить від організаційно-правової форми страхової компанії, диференціюється за видами страхування і залежить від обсягу пропонованих страхових послуг (до змін 2003 р. його величина становила від 200 тис. до 1400 тис. євро залежно від конкретних видів страхування; з 2003 р. його величина становить 2 млн. євро тощо). Мінімальний розмір гарантійного фонду індексується з врахуванням змін індексу споживчих цін. Окрім дотримання кількісних параметрів щодо створення суб'єктів страхового підприємництва, існують й додаткові вимоги – представлення даних щодо надійності та платоспроможності засновників суб'єктів страхового підприємництва, програм діяльності (бізнес-плану) на три

роки, у яких обґрунтовано природу ризиків, що приймаються на страхування тощо. II. Суб'єкти страхового підприємництва повинні мати ліцензії. Так, Першою Директивою ЄС встановлена класифікація видів страхування на право проведення яких видається відповідна ліцензія компетентним органом. В оригінальному тексті класифікація розповсюджується на «classes» страхування тобто класи страхування. Як справедливо відзначає К. Турбіна правильний переклад класифікації вимагає використання більш широкого поняття такого як «клас» чи «вид страхової діяльності» [4, с.101]. Класифікація, передбачена директивами ЄС містить лише один поділ – між страхуванням життя та ризиковим страхуванням, що лежить в основі поділу суб'єктів страхового підприємництва, які здійснюють чи страхування життя чи ризикові види страхування. У світовій практиці характерною тенденцією є застосування обов'язково договірної страховання – обов'язкового за законом, умови його проведення визначаються договором між страхувальником та страховиком. Кількість обов'язкових видів страхування у кожній країні різна. Серед країн Європи найбільша їх кількість є у Франції та Бельгії – 90, 50 відповідно. Для розвинутих країн характерне здійснення певних видів обов'язкового страхування спеціально створеними страховими пулами. До прикладу, у Німеччині діють федеральні пули з обов'язкового страхування відповідальності авіаперевізників, ядерного та фармакологічного страхування. Аналіз досвіду зарубіжних країн щодо вимог для отримання ліцензії страховими компаніями, засвідчив, що для цього : 1. Необхідно подати заявку відповідної форми. У більшості країн така заявка розглядається відповідними міністрами (Бельгія, Канада, Франція, Фінляндія, Японія, Іспанія, Швейцарія), в інших – наглядовими органами (Данія, Німеччина, Великобританія). Рішення щодо надання ліцензії приймається у відповідний строк (практично у всіх країнах це період у шість місяців з дня подання заявки). 2. Ліцензії видаються окремо – для страхових компа-

ній, які здійснюють страхування життя та страховиків, які займаються іншими видами страхування, окрім страхування життя. Часто ліцензія, яка видається на здійснення страхування життя (характерна для всіх країн ЄС та Швейцарії), включає в себе дозвіл на здійснення деяких інших видів особистого страхування (наприклад, страхування у разі нещасних випадків та у разі хвороби). Наступною вимогою є наступне правило: якщо страхова компанія життя хоче здійснювати ризикове страхування, то має створити окрему страхову компанію. Одночасне здійснення страховою компанією страхування життя та інших ризикових видів страхування дозволено лише в окремих країнах для окремих страхових компаній (Мексика). Строк дії ліцензії є необмеженим, а у деяких країнах, для окремих видів страхування ліцензія видається на визначений період часу, по закінченні якого дію ліцензії можна продовжити. Наступна вимога. Якщо протягом певного періоду часу (як правило, один рік) страхова компанія не скористається ліцензією, то її можуть відкликати. В окремих країнах існують додаткові умови для отримання ліцензії. 3. У таких країнах як Австрія, Франція, Ісландія, Іспанія, Норвегія, Швейцарія, США страховим компаніям дозволяється, за умови гарантування взятих на себе зобов'язань, приймати ризики на перестраховування (тобто здійснювати перестраховування). У Канаді, Італії, Японії, Великобританії, Німеччині (з набуттям чинності відповідного закону у грудні 2004 р.) для здійснення перестраховування необхідно мати окрему ліцензію (як зарубіжним, так і національним страховим компаніям). У світовій практиці страхові компанії, які здійснюють перестраховування поділяють на дві групи: ті, які займаються перестраховуванням щодо окремих видів страхування нерегулярно, як доповнення до основної своєї діяльності; ті, які систематично пропонують послуги щодо перестраховування і які свої структурні підрозділи з перестраховування часто перетворюють у дочірні структури, які виступають на ринку професійними перестраховиками.

Професійний перестраховик – це страхова компанія, яка займається виключно перестраховуванням. Організаційно-правова форма її створення – акціонерне товариство. У багатьох країнах перестраховики створюються за участю державного капіталу (у Польщі – Polish Re, у Туреччині - Milli Re). У низці країн (Великобританія, Ірландія, Німеччина) до таких перестраховиків застосовуються умови щодо відповідності мінімального розміру капіталу, рівня платоспроможності у повному обсязі, а у деяких (Франція) – навпаки, не проводиться контроль за платоспроможністю таких компаній. Дані щодо їх платоспроможності та фінансового стану аналізуються міжнародними рейтинговими агенціями і представляються на міжнародному ринку. У процесі надання ліцензії наглядові органи країн вимагають надати умови, на яких буде здійснюватися перестраховування. У Німеччині діяльність професійних перестраховиків, організованих у формі товариств взаємного страхування, є під повним контролем відповідних органів влади, контроль за іншими перестраховиками зводиться до оцінки їх фінансового стану. У США контроль за перестраховиками щораз посилюється, зокрема, у багатьох штатах 4 іноземні перестраховики для здійснення діяльності мають мати ліцензію. Діяльність перестраховиків з боку держави не контролюється у Бельгії, Данії, Франції, Швеції, Швейцарії. III. У сучасних умовах основними суб'єктами страхового підприємництва є страхові компанії, які переважно створюються як акціонерні товариства, товариства взаємного страхування та філії іноземних страхових компаній (займають незначну частку на ринку і представлені переважно іноземними філіями). Страхові компанії не мають права займатися іншими видами діяльності, окрім страхової. У країнах ЄС, згідно з Директивою, визначено такі організаційно-правові форми створення суб'єктів страхового підприємництва: - акціонерні товариства (командитні товариства); - кооперативи; - лондонський “Lloyd’s”; - товариства взаємного страхування. Кооперативні страхові ком-

панії можуть створюватися у Бельгії, Італії, Іспанії, Швейцарії, Великій Британії, США. Особлива організаційно-правова форма страхового підприємництва – товариства взаємного страхування. За даними Єврокомісії, станом на початок 2010 р. товариства взаємного страхування становили 25 % європейського страхового ринку. [5, с. 52]. У країнах Європейського Союзу товариства взаємного страхування є ефективною формою страхового захисту для суб'єктів малого та середнього бізнесу. В азіатських країнах вісім з дев'яти великих компаній – японські товариства взаємного страхування життя [6, с. 56]. Їхня діяльність регулюється відповідними законодавчими нормами: у Німеччині такі норми та положення подані у законодавстві про страховий нагляд, у Франції діяльність товариств взаємного страхування регулюється спеціальним Кодексом взаємного страхування. Для товариств взаємного страхування у Директивах ЄС закріплений принцип диференціації вимог щодо їх організації. Так, для товариств взаємного страхування, які здійснюють ризикові види страхування, не вимагається отримання ліцензії, якщо такі суб'єкти відповідають таким вимогам [7, с.59-60]: 1) їх діяльність має локальний характер і щорічний обсяг зібраних страхових премій не перевищує 5 млн. євро; 2) статут передбачає можливість збільшення страхових премій чи зменшення страхових виплат на користь його учасників у випадку загрози неплатоспроможності; 3) половина усіх премій надходить від укладених договорів страхування із учасниками ТВС; 4) страхування не поширюється на ризики, не пов'язані із цивільною відповідальністю та ризики страхування кредиту. Для товариств взаємного страхування, які здійснюють страхування життя, ліцензія не потрібна, якщо обсяги страхових премій отриманих протягом трьох років не перевищують 5 млн. євро [7, с.59-60], у випадку перевищення – ліцензування здійснюється на 4-тому році діяльності.

Основою визначення вимог щодо створення та функціонування таких суб'єктів

страхового підприємництва часто виступає масштаб діяльності товариств взаємного страхування. Наприклад, за законодавством Німеччини вимоги щодо розробки статуту, визначення величини статутного капіталу, формування надзвичайних резервів - не поширюються на малі товариства взаємного страхування. Відповідними правовими документами у різних країнах товариства взаємного страхування поділяють, згідно виконуваних функцій на товариства взаємного страхування життя, взаємні товариства, що здійснюють ризикові види страхування, а також взаємні товариства страхування здоров'я. До прикладу, у Франції, крім товариств взаємного страхування, на основі методу взаємного страхування функціонують сільськогосподарські каси взаємного страхування, у сфері додаткового медичного страхування – організації страхової взаємодопомоги – «ОСВ 1945», а також страхові товариства взаємної форми. У Великій Британії взаємне страхування представлене традиційними товариствами взаємного страхування і дружніми товариствами. Для здійснення діяльності філії страховиків-нерезидентів (в ЄС – дочірні компанії), подають такі ж документи, що й національні страхові компанії. Обмежень на їх діяльність не існує, жодна країна не встановлює ніяких бар'єрів для функціонування на відповідному страховому ринку. Найчастіше документами, які надаються для відкриття філій страховиків-нерезидентів є: сертифікат, у якому вказані види страхування, які компанія може здійснювати в країні походження головного офісу, рік створення (в окремих країнах, встановлюється мінімальний строк функціонування компанії у країні походження для отримання ліцензії та здійснення діяльності її філії у інших країнах), реєстрацію юридичної адреси, копії балансів компанії і річні звіти за останні три фінансові роки. Отже, світовий досвід організації страхового підприємства засвідчує існування чітких вимог, умов, критеріїв, правил для створення та подальшої роботи його суб'єктів. З огляду на це для активізації розвитку та удосконалення основних

принципів організації діяльності суб'єктів страхового підприємництва в Україні доцільно:

1. переглянути і посилити правила та умови відкриття страхових компаній, встановити жорсткіші правила надання ліцензій, ввести вимоги за дотриманням бізнес-плану, щоб страхові компанії, які виходять з ринку раптово, за деякий час на ньому не з'являлися з новою назвою, але зі старими методами ведення підприємницької діяльності. Встановити вимоги до бізнес-плану, встановити повторний нагляд за виконанням бізнес-плану – такий нагляд в Україні доцільний у перший рік діяльності суб'єкта страхового підприємництва, а протягом перших 3-х років необхідно здійснювати оцінку реалістичності бізнес-плану. Необхідно запровадити санкції за недотримання бізнес-плану страховими компаніями. Тривалість розгляду поданих документів (крім бізнес-плану) надто короткий для визначення їх правдивості та дійсності. Тому, необхідно збільшити строк перевірки поданих документів на їх відповідність визначеним умовам до 90 днів.

2. кількість видів обов'язкового страхування визначати тим, що певна група ризиків не може прийматися на страхування добровільно через низку причин – чи через нерентабельність для суб'єктів страхового підприємства, чи через високу вартість для страхувальників (до прикладу страхування сільськогосподарських ризиків) чи, коли воно потребує спеціального законодавства (ядерне страхування), чи необхідне для здійснення певних видів діяльності (страхування професійної діяльності). Вид страхування є обов'язковим, якщо він введений відповідним законом або іншим нормативно-правовим актом, тобто умови його здійснення прописані у відповідному правовому документі. Правила страхування з даних видів страхування має розробляти Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Таким чином, упорядкування вимог до страхування за видами є необхідною умовою адекватного його урегулювання, правового забезпечення страхового підприємства.

Список використаних джерел:

1. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення.: навч. посіб. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
2. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 22.01.2022р).
3. Господарський кодекс України. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144
4. Турбина К.Е. Тенденции развития мирового рынка страхования. Москва: Анкил, 2000. 320 с.
5. Логвинова И. Л. Организации взаимного страхования и их ассоциации за рубежом. *Финансы*. 2010. №3. С.52–55.
6. Логвинова И.Л. Особенности организации обязательного взаимного земского страхования строений от огня. *Финансы*. 2009, №5. С. 56-60.
7. Дадьков В.Н., Турбина К.Е. Взаимное страхование. Москва : Анкил, 2007. 344 с.

Анотації

Страхування – є однією з найдавніших категорій соціально-економічних відносин між людьми, юридичними особами (суб'єктами господарювання). Щодо останніх, то господарська діяльність особливо пов'язана з певними ризиками і основне призначення системи страхування полягає у розподілі, перерозподілі цих ризиків. У зв'язку з ризиковим характером страхування, надзвичайно важливим є формування та додержання вимог до страховиків, що забезпечить захист майнових інтересів суб'єктів господарювання.

Незважаючи на певну уніфікацію вимог та правил щодо здійснення страхового підприємництва, кожна країна має різну організаційно-функціональну структуру його суб'єктів. Нині країни, що входять до ЄС, поетапно усувають розбіжності у законодавстві, але при цьому зберігають свої національні особливості. У світовій практиці страхові компанії, які здійснюють перестраховування поділяють на дві групи: ті, які займаються перестраховуванням щодо окремих видів страхування нерегулярно, як доповнення до основної своєї діяльності; ті, які систематично пропонують послуги щодо перестраховування і які свої структурні підрозділи з перестраховування часто перетворюють у дочірні структури, які виступають на ринку професійними перестраховиками. Для товариств взаємного страхування у Директивах ЄС закріплений принцип диференціації вимог щодо їх організації.

Основою визначення вимог щодо створення та функціонування суб'єктів страхового підприємництва часто виступає масштаб діяльності товариств взаємного страхування. Для активізації розвитку та удосконалення основних принципів організації діяльності суб'єктів страхового підприємництва в Україні доцільно: 1. переглянути і посилити правила та умови відкриття страхових компаній, встановити жорсткіші правила надання ліцензій, ввести вимоги за дотриманням бізнес-плану, щоб страхові компанії, які виходять з ринку раптово, за деякий час на ньому не з'являлися з новою назвою, але зі старими методами ведення підприємницької діяльності. Встановити вимоги до бізнес-плану, встановити повторний нагляд за виконанням бізнес-плану – такий нагляд в Україні доцільний у перший рік діяльності суб'єкта страхового підприємництва, а протягом перших 3-х років необхідно здійснювати оцінку реалістичності бізнес-плану. Необхідно запровадити санкції за недотримання бізнес-плану страховими компаніями. Тривалість розгляду поданих документів (крім бізнес-плану) надто короткий для визначення їх правдивості та дійсності. Тому, необхідно збільшити строк перевірки поданих документів на їх відповідність визначеним умовам до 90 днів. 2. кількість видів обов'язкового страхування визначати тим, що певна група ризиків не може прийматися на страхування добровільно через низку причин – чи через нерентабельність для суб'єктів страхового підприємства, чи через високу вартість для страхувальників (до прикладу страхування сільськогосподарських ризиків) чи, коли воно потребує спеціального законодавства (ядерне страхування), чи необхідне для здійснення певних видів діяльності (страхування професійної діяльності). Вид страхування є обов'язковим, якщо він введений відповідним законом або іншим нормативно-правовим актом, тобто умови його здійснення прописані у відповідному правовому документі. Правила страхування з даних видів страхування має розробляти Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Таким чином, упорядкування вимог до страхування за видами є необхідною умовою адекватного його урегулювання, правового забезпечення страхового підприємництва.

Ключові слова: страхування, нормативно-правові вимоги, страхове підприємництво, суб'єкти господарювання, страхування господарської діяльності, страховик, ризики, розподіл, перерозподіл ризиків.

Biletska L.M. Regulatory and legal requirements for insurance entities

Summary. Insurance is one of the oldest categories of socio-economic relations between people and legal entities (business entities). As for the latter, economic activity is particularly associated with certain risks and the main purpose of the insurance system is the distribution and redistribution of these risks. In connection with the risky nature of insurance, it is extremely important to form and comply with requirements for insurers, which will ensure the protection of the property interests of business entities.

Despite a certain unification of requirements and rules regarding the implementation of insurance business, each country has a different organizational and functional structure of its subjects. Currently, the countries that are part of the EU are gradually eliminating differences in legislation, but at the same time they retain their national characteristics. In world practice, insurance companies that carry out reinsurance are divided into two groups: those that engage in reinsurance for certain types of insurance on an irregular basis, as a supplement to their main activity; those that systematically offer reinsurance services and which often turn their reinsurance divisions into subsidiaries that act as professional reinsurers on the market. For mutual insurance companies, the principle of differentiation of requirements for their organization is established in the EU Directives.

The basis for determining the requirements for the creation and functioning of insurance business entities is often the scale of mutual insurance companies' activities. In order to intensify the development and improvement of the basic principles of the organization of insurance business entities in Ukraine, it is advisable to: 1. review and strengthen the rules and conditions for opening insurance companies, establish stricter rules for granting licenses, introduce requirements for compliance with the business plan, so that insurance companies that leave the market suddenly, after some time, they did not appear on it with a new name, but with old methods of conducting business activities. Establish requirements for the business plan, establish repeated supervision of the implementation of the business plan - such supervision in Ukraine is expedient in the first year of activity of an insurance business entity, and during the first 3 years it is necessary to assess the realism of the business plan. It is necessary to introduce sanctions for non-compliance with the business plan by insurance companies. The duration of consideration of the submitted documents (except for the business plan) is too short to determine their truthfulness and validity. Therefore, it is necessary to increase the period of checking the submitted documents for their compliance with the specified conditions to 90 days. 2. the number of types of compulsory insurance is determined by the fact that a certain group of risks cannot be accepted for insurance voluntarily due to a number of reasons - either due to unprofitability for the subjects of the insurance business, or due to the high cost for policyholders (for example, insurance of agricultural risks) or, when it requires special legislation (nuclear insurance) or is necessary for carrying out certain types of activities (professional activity insurance). The type of insurance is mandatory if it is introduced by the relevant law or other normative legal act, that is, the conditions for its implementation are prescribed in the relevant legal document. Insurance rules for these types of insurance should be developed by the National Commission, which carries out state regulation in the field of financial services markets. Thus, regulation of insurance requirements by types is a necessary condition for its adequate regulation, legal support of the insurance business.

Key words: insurance, legal requirements, insurance business, business entities, business insurance, insurer, risks, distribution, redistribution of risks.